

בעניין שבין

1. ח"כ השר אביגדור ליברמן
2. ח"כ אלכס מילר
3. סיעת "ישראל ביתנו"

המבקשים

נגד

1. ח"כ חנין זועבי
2. רשימת המחנה הדמוקרטי (שהוגשה ביום 28.1.15)

המשיבות

בקשה לפי סעיף 7א לחוק יסוד: הכנסת
למנוע את השתתפות המשיבה 1 כמועמדת בבחירות
לכנסת ה-20

מוגשת בזה לוועדה הנכבדה בקשת המבקשים למנוע את השתתפותה של ח"כ חנין זועבי מהשתתפות בבחירות לכנסת, וזאת לפי הוראות סעיף 7א לחוק יסוד: הכנסת.

וזה דבר הבקשה

כללי

1. אף כי זו הבקשה הראשונה המוגשת לוועדה הנכבדה בעניינה של ח"כ זועבי, זהו איננו הסיבוב הראשון, גם לא השני, של התדיינות הנוגעת למפלגתה של המשיבה. אמנם,

הרשימה (המשיבה 2) הינה רשימה המשותפת למספר מפלגות, אולם שיוכה המפלגתי המקורי של המשיבה 1 לא בטל; אדרבא, כפי שנראה להלן היא גאה בו ומתהדרת בו.

2. ברקע הדברים נזכיר את פסילתו של העומד בראש מפלגת בלד דאז, עזמי בשארה. יצוין כי טרם הבחירות לכנסת ה-18 בתאריך ה-12.1.2009, קבעה וועדת הבחירות המרכזית כי רשימת בל"ד פסולה מלהשתתף במערכת הבחירות, כמו גם רשימת רע"מ-תע"ל, אך בית המשפט העליון, הפך החלטה זו.

כזכור, באותה בקשת פסילה שבעבר, הציגו המבקשים ראיות שונות על פועלו של בשארה ועל פועלה של הרשימה שהוביל. הוועדה הנכבדה החליטה לקבל את בקשות הפסילה וקבעה כי המשיבה היא "רשימה מנועה" וכי בשארה הוא "מועמד מנוע".

3. בפסק דינו ב-א"ב 50/03 ו-ע"ב 131/03 ועדת הבחירות המרכזית נ' טיבי, בשארה ואח', (להלן: "פס"ד בשארה") סירב בית המשפט העליון לאשר את פסילתו של בשארה וביטל את החלטת הוועדה בדבר פסילתה של המשיבה.

4. מכל מקום, בשארה התמודד ונבחר לכנסת ה-16 ואף לכנסת ה-17. כידוע, בשארה נמלט מישראל בדחיפות, לאחר שנחשד בעבירות ביטחוניות חמורות הכוללות סיוע לחיזבאללה בירי טילים על העורף הישראלי במלחמת לבנון השנייה. על כך למדו המבקשים מהתקשורת והדבר מעולם לא הוכחש על ידי גורם רשמי או נסתר על ידי מאן דהוא. בשארה עצמו מעולם לא התייצב להשיב לחשדות אלה.

5. הסיבה שבחרנו לפתוח דווקא ברקע ההיסטורי היא זו: גב' זועבי מעולם לא הסתייגה מבשארה – לא מהאיש ולא מפועלו. אדרבא, וזהו אחד מהעניינים שעליהם נסבה בקשה זו, היא אף נסעה בהיחבא להיפגש עם בשארה בעיצומו של מבצע צוק איתן, בקיץ שחלף. הפגישה התקיימה בקטאר, הלא היא המדינה העומדת בבסיס המימון של ארגון חמאס. זועבי לא נסעה לבדה, כמובן, אלא התלוו אליה שני חברי כנסת נוספים, ג'מאל זחאלקה ובאסל גאטס.

6. שלושה חברי כנסת מבקרים חבר כנסת בדימוס שנמלט מאשמת ריגול, וכל זה על אדמתה של מי שהוכח במפגיע כי היא תומכת כספית בנדיבות במעשי טרור וזוועה נגד אותה מדינה שבה הם מכהנים כחברי פרלמנט! אם הקורא לא מבין מה לא בסדר בתמונה הזו, כנראה שחיידק הפוליטיקלי-קורקט אכל כל רקמה בריאה בנפשו.

7. אנחנו, מכל מקום, לא מאמינים בפוליטיקלי-קורקט. אנחנו מאמינים במדינה יהודית ודמוקרטית. אנחנו מאמינים בדמוקרטיה שצריכה להתגונן מפני מי שבא לכרסם בה מבפנים, ומפני מי שבא לכרסם באלמנט היהודי שבמשוואה העדינה הזו.
8. ניתוח של הפסיקה העקבית של בית המשפט העליון מלמד, כי החלופה של "שליטת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית", אשר ביחס לקיומו הובאו ראיות למכביר בהליכים הקודמים, אינה באמת קיימת. בית המשפט העליון, משיקולי המדיניות שלו, יצר מצב שבו העילה הזו היא במידה רבה אות מתה. אנו סבורים, שהאירועים רק מוכיחים את מה שטענה ישראל ביתנו לאורך השנים בהליכים השונים שקיימה בפני הוועדה הנכבדה ובפני בית המשפט העליון, אולם לא זהו המישור שעליו מוגשת בקשה זו.
9. עילה נוספת הקיימת בסעיף 7 לחוק יסוד: הכנסת, היא זו שלפיה תימנע התמודדותו של מתמודד אם יש במעשיו, במפורש או במשתמע, "תמיכה במאבק מזוין, של מדינת אויב או של ארגון טרור, נגד מדינת ישראל". אנו נטען ונראה כאן, כי התבטאויותיה של ח"כ זועבי עברו מזמן את הרף הנדרש לפסילתה מהתמודדות.
10. עוד ברקע הדברים נציין, כי בהבדל מההליכים הקודמים, שבהם הפרקליטות תמכה דווקא במשיבות, כאן גם הפרקליטות הסכימה כי נחצה קו אדום בהתנהגותה של גבי זועבי. בדיון מעצר של חשודים בהפרות סדר שהתרחשו במגזר הערבי, ביולי 2014, העידו שני שוטרים בני המגזר. ח"כ זועבי התפרצה אליהם וצעקה בין היתר, לפי הנטען על ידי הפרקליטות "נידוי חברתי, צריך לירוק להם בפרצוף, אלה שמעידים עם... נגד בנינו ובנותינו, אלה שמשתפים פעולה עם המדכא נגד בני עמם, צריך לנקות בהם את הרצפה. לנקות בהם את הרצפה. לא ללחוץ להם את היד, ולא ניתן להם להיות בינינו, ושיפחדו מאיתנו. וכשהם ברחוב שיפחדו מאיתנו. שיפחדו מה'שבאב' שנעצרים על סמך המיידעים שהם שולחים, אלה הם שמוסרים מידע למשטרה, שלפיו עוצרים את הצעירים שלנו ואת בנותינו. בשיא החוצפה עומד כאן בינינו בשיא החוצפה, החוצפן. אין יראה, אין כבוד, מה קרה? איזו חוצפה!"
11. ייתכן שהיום תבוא ח"כ זועבי שהכוונה שלה ששוטרי המדינה צריכים לפחד מהאנרגיות השליליות של הציבור, או שהכוונה שינקו בהם את הרצפה אינה אלא לסמן את הערכתה לנקיון כפיהם של אותם שוטרים (מידה כזו של נאמנות לעובדות לא תפתיע, לאחר שבדיון בבית המשפט העליון לא חששו נציגי בל"ד לטעון שדבריו של בשארה בשבח ה"התנגדות" לא התכוונו להתנגדות החמושה, אלא דווקא לזו הבלתי חמושה, וההיסטוריה כבר שפטה בעניין זה).

12. מכל מקום, כאן כבר עסקינן במי שמעשיו נבחנו באמת המידה המחמירה של המשפט הפלילי, ונקבע לגביה כי הם מצדיקים העמדה לדין פלילי. מעמידים אנו את הפרקליטות בחזקה שהיא בחנה את הדברים היטב במיוחד בשים לב לעובדת היותה של גב' זועבי חברת כנסת בעת קרות האירועים, ולמשמעויות של חופש הביטוי וכו'.

13. בבקשתנו זו נביא בפני הוועדה הנכבדה מספר מייצג ורחב של עניינים שבהם הביעה ח"כ זועבי תמיכה מפורשת או משתמעת ברורה במאבק המזויין המתקיים נגד מדינת ישראל על ידי גורמי טרור פלשתיניים.

הטיעון המשפטי

14. סעיף 7א לחוק יסוד: הכנסת, שכותרתו "מניעת השתתפות בבחירות" קובע:

" (א) רשימת מועמדים לא תשתתף בבחירות לכנסת ולא יהיה אדם בבחירות מועמד בבחירות לכנסת, אם יש במטרותיה או במעשיה של הרשימה או במעשיו של האדם, לפי הענין, במפורש או במשתמע, אחד מאלה:

(1) שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית;

(2) הסתה לגזענות;

(3) תמיכה במאבק מזויין, של מדינת אויב או של ארגון טרור, נגד מדינת ישראל.

(ב) החלטת ועדת הבחירות המרכזית כי מועמד מנוע מלהשתתף בבחירות טעונה אישור בית המשפט העליון..."

15. הורתו של סעיף 7א האמור (בנוסח מוקדם שלו) בתיקון מספר 9 לחוק יסוד: הכנסת משנת התשמ"ה-1985, אשר בא לעולם בעקבות דברים שאמר בית המשפט העליון בפרשת ירדור¹ ובעניין ניימן הראשון² אשר הצביעו על הצורך במקור נורמטיבי עליון, חוקתי, שיאפשר פסילתה של רשימת מועמדים.

16. לאחר פסקי הדין המנחים ובהשפעתם, תוקן סעיף 7א בשלושה תיקונים. התיקון הראשון נגע לסתירה-לכאורה עליה הצביע ב"כ המערער בעניין ניימן השני, והיא שלעתים רשימה המדגישה את אופייה היהודי של המדינה יכולה להתפרש כפוגעת באופייה הדמוקרטי או להפך. בא המחוקק ושילב את שני אלה וכיום מנוסח סעיף 7א(א)(1) בלשון "שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית". על

¹ ע"ב 1/65 ירדור נ' ועדת הבחירות המרכזית לכנסת הששית. פ"ד יט(3) 365 (להלן: עניין ירדור).
² ע"ב 2,3/84 ניימן נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-11, פ"ד לט(2) 225 (להלן: עניין ניימן הראשון).

פרשנותה של הוראה דומה, בחוק המפלגות, התשנ"ב-1992, קבע כבוד השופט חשין בפרשת איזקסון³:

"עילת-פסלות זו מחזיקה, להלכה ולמעשה, שלוש עילות-פסלות זו-בצד-זו: שלילת עצם קיומה של מדינת ישראל; שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית; ושלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה דמוקרטית".

17. השינוי הנוסף, שבא לעולם מאוחר יותר, הינו הוספתה של עילת הפסילה בדבר "תמיכה במאבק מזוין, של מדינת אויב או של ארגון טרור, נגד מדינת ישראל" בסעיף 7א(א)(3) לחוק היסוד. עילה זו נבחנה כאמור בעניין בשאר אולם שם ההכרעה נפלה מטעמים ראייתיים ולא עקרוניים.

הטיעון העובדתי

18. לתודעה הציבורית הכללית נכנסה זועבי בעת שהשתתפה בהפלגתו של משט המרמרה, שנועדה לפרוץ בכוח את הפיקוח הימי שהטילה מדינת ישראל על רצועת עזה. את מאורעותיו של אותו משט כבר כולם מכירים, ובכלל זה האלימות הקשה מאד שהופעלה, בנוכחותה, כלפי חיילי צה"ל ואת העובדה כי היה נשק על האונייה (היא הכחישה כי ראתה את הנשק, וקיים סרטון המעלה ספקות בסבירותה של הכחשה זו. אנו נניח לצורך הדיון כי אמנם לא ראתה, משום שאין זה באמת משנה. בשים לב לסוג האנשים שאיישו את המשט ולטיפול המסור שהם העניקו ללוחמי השייטת, נוכחותו של נשק חם במקום היתה רק מסקנה מסתברת לכל מי שנכח שם).

19. כאשר נשאלה על עמדתה ביחס למשט זה, בדיעבד לאחר שנודעו תוצאותיו, השיבה (אתר וואלה 31.5.11):

"זו חובתי המוסרית, האנושית והפוליטית לעשות כל שביכולתי על מנת לפעול נגד הכיבוש והדיכוי של העם שלי. המצור הוא המודל הישראלי החדש לכיבוש עזה, הוא אינו לגיטימי והוא נוגד את החוק הבינלאומי. כאשר השתתפתי במשט לא ייצגתי עמדה אישית אלא שני קונצנזוסים - קונצנזוס של האזרחים הפלסטינים, וקונצנזוס עולמי".

ננתח את הדברים: מדינת ישראל מקבלת החלטות בצורה דמוקרטית. מנגנוני הבטחון הגיעו למסקנה כי נשקפה סכנה ברורה ומיידית מכך שתתאפשר תנועה בלתי מוגבלת ובלתי מפוקחת של סחורות לרצועת עזה. החשש (שהתאמת במבצע צוק איתן עד תום) היה כי שלטון החמאס יאגור אמצעי לחימה ונשק ללחימת טרור (ירי תלול מסלול על בתי אזרחים זה טרור, לפחות מבחינתנו). באה חברת פרלמנט,

³ רע"א 2316/96 איזקסון נ' רשם המפלגות, פ"ד נ(2) 529

ומנצלת את חסינותה ועולה על ספינה ששמה לה למטרה להעביר סחורות לשלטון הטרור של חמאס, ללא פיקוח וללא בקרה. הפעולה עצמה היא ללא ספק פעולה של תמיכה בארגון טרור. החמאס, אז ומאז, הוא ארגון טרור, והמשט נועד לסייע לו "לפרוץ את המצור" כלשונו (ובעברית מתוקנת: לעקוף את הפיקוח הבטחוני של צה"ל). לא זו בלבד שמדובר בפעולה המסייעת לארגון טרור, אלא שהכוונה שעומדת בבסיס פעולתה זו היא בדיוק זו: לשבש ולמנוע את יכולתו של צה"ל לקיים בקרה ופיקוח יעילים על הסחורות הנכנסות לשלטון הטרור של חמאס. מבחינתה, זה אינו רק מעשה אלא שליחות ממש.

20. הלאה; בראיון שנתנה המשיבה לעיתונאית קושניר סטרומצה מרשת ידיעות (YNET מקומי עכו ונהריה מיום 13.4.11), אמרה היא בין היתר את הדברים הבאים:

"זה לא מוסרי שהכובש ייתפס כמי שחייב לחיות חיים נורמליים".

שמע מהדברים כי לדידה, המוסר האנושי מחייב שמדינת ישראל ואזרחיה יחיו חיים לא נורמליים כל עוד מתקיים הכיבוש. הואיל והדברים נאמרו בתשובה לשאלה על טיל נ"ט ששוגר שבוע קודם לכן אל עבר אוטובוס של ילדים בעוטף-עזה, ברור לחלוטין שיש בדברים אלה עמדה מוסרית ברורה (רחמנא לצלן מכזה "מוסר") שלפיה ירי של טיל נ"ט על אוטובוס של ילדים זה מעשה מוסרי וראוי.

כאשר הכתבת מעמתת את ח"כ זועבי עם המשמעויות של דבריה כהצדקת הירי, היא משיבה לה בזהירות:

"אני בעד מאבק מוסרי, אני לא רוצה רצח, אבל אני אומרת שבעלי המצפון שלא רוצים שיירו על תינוקות, שיחשבו קצת גם על התינוקות של עזה. אם אתם רוצים שהם לא יירו עליכם, אז שהציבור הישראלי ייצא לרחובות ויפגין כדי לסיים את המצור בעזה.

עד אז, שלא יתפלאו אם דברים כאלה קורים. כי הם ייאבקו. נכון שזה לא מוסרי ולא יעיל, וזה טיפשי, אבל כך פועלים בני אדם כשהורסים להם את החיים ודוחקים אותם לפינה. ובכלל, הירי על האוטובוס הוא לא העניין עכשיו".

לא זו בלבד שאין כאן גינוי, אלא שיש כאן משוואה ברורה. כאשר יש משוואה יש הצדקה לירי, ואין שום דרך לעקוף את המסקנה הזו. אמת, זועבי, ממש כמו המנטור שלה בשארה, מחליפה את הנאומים נוטפי הדם במראית עין של התבוננות אקדמית מהצד, אולם למקרא הדברים אין אפשרות שלא לקבוע כי יש בכך תמיכה, לפחות מוסרית, בירי נ"ט על אוטובוס של ילדים. המשוואה הזו קיימת, בין היתר, משום

שח"כ זועבי משכיחה בכוונה את העובדה שכאשר צה"ל יורה וילדים נהרגים – זו אינה כוונתו, אינה מטרתו והוא מתחקר ובודק את זה. כאשר טרוריסט יורה על אוטובוס של ילדים, הוא עושה את זה כדי להרוג ילדים. המשוואה שעושה ח"כ זועבי אינה רק מבחילה, מעוררת גועל ושאת נפש, אלא שהיא תמיכה ממש למי שיורה על ילדים, בכוונת מכוון להרוג ילדים.

21. בחודש יוני 2014 נחטפו ונרצחו שלושה נערים (גיל-עד שער, נפתלי פרנקל ואייל יפרח הי"ד). לא היה ספק – וכיום בוודאי אין ספק – כי חטיפתם ורציחתם היתה מעשה טרור. לא בעינייה של גב' זועבי. בראיון רדיו לרדיו תל אביב, שקיימה ביום 17 ליוני, בעוד מדינה שלמה עוצרת את נשימתה בחיפוש אחר הנעדרים, האירה היא את עינינו בהגדרת המונח "טרוריסט", ואלה הן מילותיה:

" הם לא טרוריסטים... הם אנשים שלא רואים שום פתח לשנות את המציאות שלהם והם נאלצים להשתמש באמצעים האלה עד שישראל תתפכח קצת, עד שהאזרחים של ישראל והחברה תתפכח קצת ותרגיש את הסבל של האחר".

הנה כי כן, לדידה של גב' זועבי, מי שחוטף ורוצח שלושה נערים לא חמושים בטרמפיאדה אינו טרוריסט, אלא מי ש"נאלץ" לעשות שימוש "באמצעים האלה". שוב הרי לנו הצדקה מוסרית ועידוד לטרור, במסווה של ניתוח אקדמי קר. הוא לא רוצח, גברת ישראלית, הוא פשוט מישחו שמאד סבל בילדות. אם זו לא תמיכה בטרור, קשה לנו לראות תמיכה גדולה ממנה.

22. ואם משהו מצליח פעם אחת, אפילו שתיים, מדוע לא לשחזר את ההצלחה? את הפוזה האובייקטיבית-האקדמית, אשר "מסבירה" את הטרור מבלי לתמוך בו (ואפילו עם קצת מס-שפתיים של התנגדות לרצח), שבה זועבי ומאמצת גם בעניין נסיון ההתנקשות בפעיל הימין גליק. בראיון שמסרה לאתר YNET ביום 30.10.14, אמרה זועבי את הדברים הבאים:

"אנחנו נגד הרג אזרחים, אבל זאת תגובה של הדיכוי במזרח ירושלים. האלימות הזאת קשורה בפעילות של הימין שרוצה לשרטט מחדש את ההגדרה של הריבונות על הר הבית"

23. הקו ברור. מצד אחד מס-שפתיים של התנגדות לאלימות מכל הצדדים ומצד השני סימפתיה, הבנה ואפילו הזדהות עם מעשי הטרור. השאלה בהליך הזה, האם הוועדה תקנה את מס השפתיים, או שתתבונן במה שבאמת אומרת ח"כ זועבי: יש רצח שהוא מוצדק, יש רצח שהוא תוצאה של נסיבות ואין לגנות את הרצח בלי לגנות את הסיבות. או במילים אחרות: "זה לא טרור, זה בגלל הכיבוש".

24. כל טרור מוצא לעצמו הצדקות. פעם זה הכיבוש, פעם זה המעצמות, פעם זה השיעים ופעם זה הסונים, וכמעט תמיד זה היהודים (או הציונים, כמו שהאנטישמיות החדשה אוהבת לאבחן). להצדיק את ההצדקות זה להצדיק את הטרור. כל נסיון לעקוף את המסקנה הזו, הוא מעקף של האמת.

25. נמשיך. ב-29.8.14 התקיים בכפר כאבול אירוע תחת הכותרת "עזה ניצחה", ובו הועלה על נס ה"נצחון" של "ההתנגדות הפלשתינית" בעזה. באותו אירוע התראיינה ח"כ זועבי ואמרה את המילים הברורות הללו:

"ההתנגדות הפלסטינית והעם כולו בעזה הביס את המטרות הצבאיות והפוליטיות שישראל הציבה לעצמה. המאבק של העם שלנו הכשיל את כל המטרות, וזאת התוצאה של המלחמה. זה הלקח שגם הישראלים חייבים להבין אותו - אין כוח צבאי שיכול להביס עם שרוצה לחיות".

כאן אין רק עידוד לטרור, אלא הזדהות שלמה איתו ועם מחולליו. השימוש במונח "התנגדות" הוא מטבע חוזר בכל ההתבטאויות של זועבי ואנשי מפלגתה ביחס לפעולות טרור כנגד מדינת ישראל. יש לקוות שהפארסה שבה טוען בא כוחה של בל"ד בבית המשפט העליון על הבדל בין "התנגדות" ל-"התנגדות כמושה" לא תחזור על עצמה כאן, אם כי אין ערובה לכך.

26. ועדת האתיקה של הכנסת נדרשה לסדרת אמירות של ח"כ זועבי, ובצעד רב משמעות הרחיקה את זועבי מהמליאה לחצי שנה (החלטת ועדת האתיקה 16/19 מיום 29.7.14). על ההחלטה עתרה זועבי לבג"צ, וגם שם הביעו השופטים תמיהה וזעזוע על דבריה (בין היתר – קריאתה במאמר אינטרנט בערבית להטיל מצור על מדינת ישראל). דבריו של בא כוחה שם נותנים נחמה קטנה מאד, ולדבריו, כוונתה היתה למצור מדיני בלבד. אוי לכזה הסבר.

27. מכל מקום, שופטי בית המשפט העליון צוטטו כאומרים, שאין תקדים בעולם לכך שחבר פרלמנט מתבטא כך כלפי המדינה שבה הוא עצמו מכהן. אין ספק, דברים נכוחים ונכונים. בג"צ כמובן אישר את השעיתה של זועבי מהמליאה.

סוף דבר

28. משום כך, ומשום כל אחת מהעילות האמורות, יש לשלול את אפשרותה של ח"כ זועבי להתמודד בבחירות לכנסת העשרים.

29. אנו מודעים היטב לחשיבותו של חופש ההתאגדות בחברה דמוקרטית, כמו גם לחופש הביטוי. אבל, כל חשיבותם של אלה הוא בהיותם כלי להשגת תוצאה של חברה דמוקרטית. התבטאויותיה האמורות, ואחרות, של ח"כ זועבי חצו מזמן את הרף הזה. הן אינן תורמות לדמוקרטיה אלא רק מכרסמות בה והופכות אותה ללעג ולקלס.

30. הגיעה העת אפוא שהוועדה הנכבדה, ובעקבותיה בית המשפט העליון, יציבו סוף סוף את הקו האדום, ויעבירו מהעולם את הכשל החיסוני הנרכש של הדמוקרטיה הישראלית: חוסר יכולתה להתמודד עם מיעוט עוין החותר תחת אושיות קיומה.

יואב מני, עורך דין

ח"כ אלכס מילר

החלטת ועדת האתיקה בעניין קובלנות נגד חברת הכנסת חנין זועבי

מיום ב' באב התשע"ד 92 ביולי - 9112

הקובלנות

1.

לוועדת האתיקה הוגשו קובלנות רבות בקשר להתבטאויות של חברת הכנסת חנין זועבי מהשבועות האחרונים, בכתב ובע"פ, שעניינן חטיפתם של שלושת הנערים, אייל יפרח, נפתלי פרנקל וגיל עד שער זכרוןם לברכה, בחודש יוני האחרון והמבצע הצבאי בעזה. -

9.

יו"ר הכנסת, חה"כ יולי (יואל) אדלשטיין, הגיש קובלנה נגד חה"כ זועבי, במסגרתה מסר לוועדה כי לשכתו הגיעו פניות רבות המייחסות לחה"כ זועבי "אמירות הגובלות בהסתה, עידוד לאלימות ותמיכה בארגוני טרור". יו"ר הכנסת התייחס במיוחד למאמר שפרסמה חה"כ זועבי באינטרנט בו היא מעודדת את הפלסטינים "להכריז על התנגדות עממית" ו"להטיל מצור על ישראל במקום לשאת ולתת עמה" ולדברים שאמרה לאחר חטיפת שלושת הנערים, בהתייחסה לחוטפים) עוד בטרם התברר כי רצחו את הנערים) "הם לא - טרוריסטים... הם נאלצים להשתמש באמצעים האלה, עד שישראל תתפכח קצת, עד שהאזרחים של ישראל והחברה הישראלית תתפכח קצת ותרגיש את הסבל של האחר". יו"ר הכנסת אף הזכיר "סרטון אליו הופנית המתעד עימות חריג ותוקפני של חה"כ זועבי מול שוטרים במסגרת הפגנה נגד פעילות צה"ל שהתקיימה בחיפה".

יו"ר הכנסת הוסיף את הדברים הבאים :

"אני מכיר את העמדה העקבית של ועדת האתיקה שלפיה יש להגן על חופש הביטוי הפוליטי של חברי הכנסת בכלל, ושל חברי כנסת המייצגים מיעוטים בפרט, וכיושב ראש הכנסת אני סבור כי מדובר במדיניות נכונה וראויה. עם זאת, סבורני כי חה"כ זועבי חצתה זה מכבר כל גבול ביחס להתנהגות המצופה מחבר כנסת. הפניות הרבות המגיעות אלי מעידות כי אין מדובר במקרה "רגיל" של התבטאות חריפה או מקוממת כפי שקורה מעת לעת בכנסת, אלא בהתנהגות נמשכת ומתגרה, שיש בה כדי לכרסם כרסום של ממש במעמדה של הכנסת בעיני הציבור.

לכן אני סבור כי על ועדת האתיקה לעשות שימוש בסמכויות הנתונות לה באופן שיעביר מסר הן לחה"כ זועבי והן לציבור הרחב, כי תחת זכות היסוד לחופש

ביטוי פוליטי לא ניתן לתמוך בארגוני טרור ולעודד מעשי טרור נגד המדינה

ואזרחיה."

9

3. קובלנות נוספות הגיעו מחברי כנסת, מארגונים (אומ"ץ והפורום המשפטי למען ישראל) ומאזרחים שונים, אשר התייחסו להתבטאויות שנזכרו בפנייתו של יו"ר הכנסת, ולהתבטאויות נוספות.

2. בחל ק מהקובלנות התבקשה ועדת האתיקה לנקוט באמצעים שכלל אינם מסורים בידיה או שאינם אפשריים לפי החוק, כמו הפסקת כהונתה של חה"כ זועבי בכנסת או נטילת חסינותה או העמדתה לדין. קובלנות אחרות ביקשו כי הוועדה תפעיל את סמכויותיה בצורה המחמירה ביותר.

5. עוד יצוין כי התבטאויותיה של חה"כ זועבי בקשר לחוטפי שלושת הנערים נבחנו גם על ידי היועץ המשפטי לממשלה. היועץ המשפטי לממשלה קבע ביום 92.2.9112 כי לא תיפתח חקירה פלילית נגד חה"כ זועבי בגין דברים אלה. יחד עם זאת הבהיר היועץ המשפטי לממשלה כי החלטתו הינה במישור הפלילי בלבד, ואין בהחלטתו כדי למנוע הבאת הדברים בחשבון במישור המינהלי והאתי, שכן הדברים שאמרה חברת הכנסת "דברים קשים הם, במיוחד במועד שבו נאמרו, ולמרות הסתייגותה מפעולת החטיפה עצמה, עלולות להשתמע מדבריה הבנה והזדהות עם המעשה".

תגובת הנקבלת

6. חה"כ זועבי הגישה את תגובתה לקובלנות, וביקשה מוועדת האתיקה לדחות אותן. בתגובה לקובלנה של יו"ר הכנסת, כתבה כך:

"אני דוחה מכל וכל את התלונה הקנטרנית, המעידה על תרבות שלטת של

גזענות, וצורך לשלוט באחר, ולדכא את הדעות הפוליטיות שלו.

התייחסתי לקונטקסט של המשפט [העוסק בחוטפי הנערים] בשלל ראיונות

תקשורתיים ולא אחזור על כך שוב ואבקש שוועדת האתיקה תעיין בהם

לקבלת תמונה מלאה. חבל גם שבחר יו"ר הכנסת להביא ציטוט חלקי

ולהשמיט את החלק בו אמרתי "גם אם אני לא מסכימה איתם".

בכל אופן, אני מודה, שהפעילות הפוליטית והפרלמנטרית שלי, כמו ההצהרות

והעמדות שלי, מייצגות דעות פוליטיות וערכים סותרים לחלוטין לאלה

שמשתקפים מאחורי התלונות. על זה גאוותי, כי הקובלנות מונעות מתפיסות

עולם גזעניות ואנטי דמוקרטיות.

אני מייצגת חזון של צדק, חרות, ושוויון, ודרך מאבק בלתי מתפשרת נגד הגזענות, הדיכוי, הפליה, הנישול, ושליטת זכויות. אני מאמינה שעם גזענות וכוחנות לא צריכים להתפשר, וכי כיבוד ערך האדם וזכויותיו, היא הדרך היחידה לחיים נורמאליים ובטוחים לכולם.

אסור להיכנע לכל אלה שלא מסכימים איתי, ורוצים גם להשתיק אותי, להעניש אותי, ואף להתנקם בי.”

3

דברים דומים כתבה חה"כ זועבי גם ביחס ליתר הקובלנות, וכן ציינה כי בחלק מהקובלנות יוחסו לה דברים שלא אמרה או שדבריה צוטטו באופן חלקי.

החלטת ועדת האתיקה

2.

כידוע, עמדתה העקבית של ועדת האתיקה היא שיש להימנע ככל הניתן מהגבלת חופש הביטוי הפוליטי והאידיאולוגי של חברי הכנסת, גם כאשר הדברים שהם אומרים חריפים ומקוממים. הזכות לחופש ביטוי מהווה כלי עבודה ראשון במעלה עבור חברי הכנסת, בתוך משכן הכנסת ומחוצה לו, ועיקר חשיבותה של זכות זו במתן הגנה לדברים שאינם פופולריים ושאינם יכולים לצרום לאוזניים רבות. ואכן, ועדת האתיקה דחתה לאורך השנים, אף בכנסת הנוכחית, תלונות וקובלנות רבות שעניינן התבטאויות של חברי כנסת שונים, לרבות קובלנות נגד חה"כ זועבי עצמה.

הוועדה מבקשת להדגיש כי זכותם של חברי הכנסת לבטא עמדות שאינן בקונצנזוס ולהביע ביקורת פומבית על הממשלה שמורה להם גם בתקופת לחימה. אין לראות בעצם השמעת ביקורת חריפה על מהלכים צבאיים או על מדיניות הממשלה במהלך תקופת לחימה, משום הפרה של כללי האתיקה.

8.

אולם, יש להבחין בין ביקורת ומחאה חריפים אך לגיטימיים, לבין עידוד אויבי המדינה, קריאה לפגיעה בישראל ומתן לגיטימציה למעשי טרור נגד אזרחי המדינה. הציבור בישראל, כמו בכל מדינה, מצפה כי חברי הפרלמנט, המצהירים אמונים למדינה, לא יעודדו את הקמים נגדה ואת אלה המבקשים להרוג את חייליה ואזרחיה ויתמכו בהם, וכי ביקורתם על הממשלה, חריפה ככל שתהא, תיאמר מנקודת מבט של מי שדורש את טובת המדינה ואזרחיה ומתוך כך מבקש להשפיע על מדיניותה.

2.

על רקע האמור, הוועדה סבורה כי חה"כ זועבי חרגה ממתחם ההתבטאויות הלגיטימי של חבר כנסת. כאשר חה"כ זועבי אומרת על חוטפי שלושת הנערים, "הם לא טרוריסטים" ומצדיקה את מעשיהם בכך ש"הם לא רואים שום פתח לשינוי המציאות ונאלצים להשתמש באמצעים האלה", גם אם היא מבהירה שהיא לא מסכימה איתם, כפי שאכן עשתה, הרי שיש בדברים אלה משום הזדהות עם אויבי המדינה. על אחת כמה וכמה כשהיא עושה זאת בשעה שגורלם של הנערים החטופים אינו ידוע, ואזרחי ישראל, יהודים וערבים כאחד, מייחלים ומתפללים למציאתם בריאים ושלמים.

11.

כך גם כאשר חה"כ זועבי מפרסמת באינטרנט, תוך כדי הלחימה בעזה, מאמר (בערבית, מובא כאן בתרגום, ההדגשות אינן במקור), שבו היא כותבת בין היתר: "כדי שישראל תודיע על סיום הכיבוש ועל סיום העמקתו, וכדי שתודיע על סיום הישגי השילוש הפושע: החומה, המצור והתיאום ... על הפלסטינים להודיע על סיום השילוש

2

הקטלני שלהם: התיאום, המשא ומתן והפילוג. עלינו לנטוש את השילוש הקטלני ולהודיע על התנגדות עממית במקום התיאום הביטחוני, להטיל מצור על ישראל במקום לשאת ולתת עמה, ולהתאחד במקום להתפלג."

קריאות אלה להפסקת התיאום הביטחוני בין ישראל לבין הרשות הפלסטינית, ולהתנגדות עממית, לא ניתן לפרשן אלא כאמירות שמטרתן פגיעה במדינת ישראל, בביטחונה ובאינטרסים הבסיסיים שלה, ולא ניתן לראותן כאמירות ביקורתיות לגיטימיות מצד חברת כנסת.

11.

כללי האתיקה מחייבים את חברי הכנסת לייצג את ציבור בוחריהם באופן שישרת גם את טובת המדינה (סעיף 6א לכללים). מובן כי בדרך כלל אין בכך כדי למנוע מחברי הכנסת לפעול בהתאם לתפיסתם ולאופן שבו הם מפרשים את "טובת המדינה". אולם דבריה של חה"כ זועבי כפי שפורטו לעיל, שנכתבו ונאמרו בימים כל כך רגישים, אינם עולים בקנה אחד עם "טובת המדינה", גם אם מעניקים למושג זה פרשנות מרחיבה, והם מהווים הפרה של חובת הנאמנות החלה על חברי הכנסת.

19.

בנוסף לכך, יש בדברים משום פגיעה חמורה באמון הציבור בכנסת ובתדמיתה, פגיעה

שגם באה לידי ביטוי במספר הרב של התלונות שהגיעו לוועדה, ולכן הוועדה קובעת ברוב חבריה כי חה"כ זועבי הפרה את כללי האתיקה.

13.

חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א 1251, מסמיך את ועדת - האתיקה להטיל סנקציות על חבר הכנסת שהפר את כללי האתיקה, לפי מדרג הקבוע בסעיף 13 ד לחוק. הסנקציה החמורה ביותר הקשורה להפרה של כללי האתיקה היא הרחקה משיבות מליאת הכנסת וועדותיה לתקופה שלא תעלה על ששה חודשים, שבמהלכה חבר הכנסת לא יהיה רשאי להיות נוכח בישיבות המליאה והוועדות, אך יהיה רשאי להיכנס לישיבה לצורך הצבעה בלבד.

ועדת האתיקה סברה כי נוכח חומרת התבטאויותיה של חברת הכנסת זועבי, כמתואר לעיל, יש הצדקה לעשות שימוש בסנקציה זו במקרה שבפנינו.

על כן מחליטה הוועדה, ברוב חבריה, בתוקף סמכותה לפי סעיף 61 ד(ד) (4) לחוק החסינות, להטיל על חברת הכנסת חנין זועבי הרחקה משיבות מליאת הכנסת וועדותיה (למעט השתתפות בהצבעה בלבד) לתקופה של ששה חודשים, החל ממחר, יום רביעי, 13 ביולי 1364 ועד ליום 11 בינואר 1362.

החלטה זו התקבלה בישיבה שבה נכחו כל חברי הוועדה וברוב קולות חבריה. ההחלטה תונח על שולחן הכנסת.

לינקים לכתבות בנושא :

<http://www.mynet.co.il/articles/0,7340,L-4056092,00.html>

<http://news.walla.co.il/item/2756163>

<https://www.youtube.com/watch?v=ISVFg2w0QoM>

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4586085,00.html>

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4565595,00.html>

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4551085,00.html>

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4546344,00.html>

http://www.hnn.co.il/rss_news_article111622.html

<http://www.latma.co.il/article.aspx?artid=3505>

<http://online.knesset.gov.il/eprotocol/PLAYER/PEPlayer.aspx?ProtocolID=13281&Bulk=14&Element=3456&Pharse=%D7%94%D7%9E%D7%A6%D7%95%D7%A8&ItemNum=1>

<http://www.mako.co.il/news-military/politics/Article-ad63882acd4c831017.htm>

http://he.wikiquote.org/wiki/%D7%97%D7%A0%D7%99%D7%9F_%D7%96%D7%95%D7%A2%D7%91%D7%99

<http://news.walla.co.il/item/1828306>

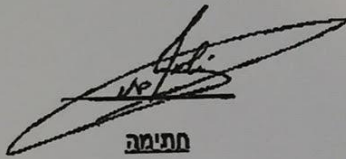
<http://www.kikar.co.il/158338.html>

<http://news.walla.co.il/item/1874551>

חתימות המבקשים :

נספח 1

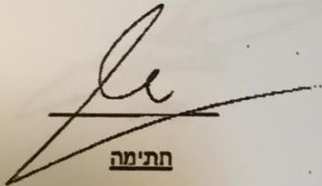
בהתאם לחודאות כ גיף 83א(א) לחוק הבחירות לכנסת (טסח משולב), תשכ"ט-1989, אני הח"מ
ת.ז. 1006 24906086, חבר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20 מטעם סיעת
מצרף בזאת את חתימותי לבקשתו דלעיל של ח"כ אלכס מילר לוועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20, לקב" כי תברת הכנסת חנין זועבי ממעה מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-20.

חתימה

27/4/15
תאריך

נספח 1

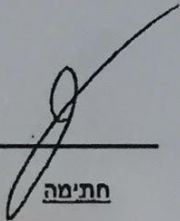
בהתאם להוראות סעיף 63א(א) לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט-1969, אני הח"מ
(דני אהרן), ת.ז. 22692333, חבר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20 מטעם סיעת
של מצרף בזאת את חתימתי לבקשתו זלעיל של ח"כ אלכס מילר לוועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20, לקבוע כי חברת הכנסת חנין זועבי מנועה מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-20.

חתימה

27.1.15
תאריך

נספח 1

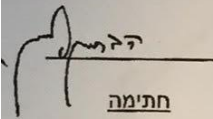
בהתאם להוראות סעיף 63א(א) לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט-1969, אני הח"מ
' חוקי גזען, ת.ז. 06497642, חבר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20 מטעם סיעת
02
מצרף בזאת את חתימתי לבקשתו דלעיל של ח"כ אלכס מילר לוועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20, לקבוע כי חברת הכנסת חנין זועבי מנועה מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-20.

חתימה

27.1.15
תאריך

נספח 1

בהתאם להוראות סעיף 63א(א) לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט-1969, אני הח"מ
אלון יהושע, ת.ז. 00865494-2 חבר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20 מטעם סיעת
הגם הולצו, מצרף בזאת את חתימתי לבקשתו דלעיל של ח"כ אלכס מילר לוועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20, לקבוע כי חברת הכנסת חנין זועבי מנועה מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-20.

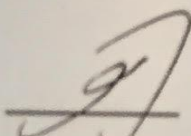

חתימה

25-1-2015

תאריך

1.0202

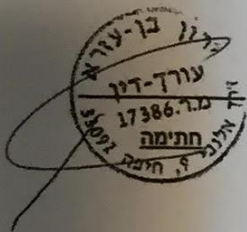
בהתאם להוראות סעיף 63א(א) לחוק הבחירות לכנסת (מסח משולב), תשכ"ט-1969, אני הח"מ
שם: מיקי ת.ז. 898619-2 חבר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20 מטעם סיעת
שם: הח"מ מצרף בזאת את חתימות לבקשתם דלעיל של ח"כ אלכס מילר ואחרים לוועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20, לקבוע כי חברת הכנסת הנ"ל זועבי ממעה מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-20.

חתימה

28.1.15
מצרף

נספח 1

בהתאם להוראות סעיף 63א(א) לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט-1969, אני הח"מ
רון בן זיו, ת.ז. 022890616, חבר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20 מטעם סיעת
מצרף בזאת את חתימתי לבקשתו דלעיל של ח"כ אלכס מילר לוועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20, לקבוע כי חברת הכנסת חנין זועבי מנועה מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-20.

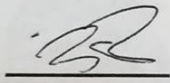

26.01.2015

תאריך

נספח 1

בהתאם להוראות סעיף 63א(א) לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט-1969, אני הח"מ
313 הייסקוג, ת.ז. 029701624, חבר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20 מטעם סיעת
מצרף בזאת את חתימתי לבקשתו דלעיל של ח"כ אלכס מילר לוועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20, לקבוע כי חברת הכנסת חנין זועבי מנועה מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-20.

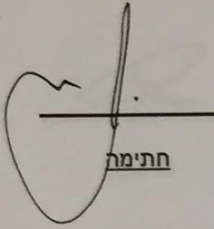
חתימה

28/1/15

תאריך

נספח 1

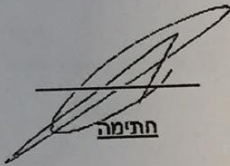
בהתאם להוראות סעיף 63א(א) לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט-1969, אני הח"מ
אלכס מילר, ת.ז. 309481398, חבר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20 מטעם סיעת
ישעיהו, מצרף בזאת את חתימתי לבקשתם דלעיל של ח"כ אלכס מילר ואחרים לוועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20, לקבוע כי חברת הכנסת חנין זועבי מנועה מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-20.

חתימה

28/1/15
תאריך

נספח 1

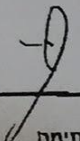
בהתאם להוראות סעיף 63א(א) לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב). תשכ"ט-1969, אני הח"מ
פיליפ קטל, ת.ז. 32339509, חבר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20 מטעם סיעת
הפ"מ, מצרף בזאת את חתימתי לבקשתם דלעיל של ח"כ אלכס מילר ואחרים לוועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20, לקבוע כי חברת הכנסת תבין זועבי מנועה מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-20.

חתימה

27.1.15
תאריך

נספח 1

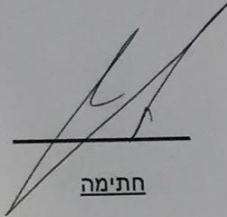
בהתאם להוראות סעיף 63א(א) לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט-1969, אני הח"מ
יגאל חרי' ת.ז. 53448379 חבר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20 מטעם סיעת
ה'ליכוד' מצרף בזאת את חתימתי לבקשתם דלעיל של ח"כ אלכס מילר ואחרים לוועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20, לקבוע כי חברת הכנסת חנין זועבי מנועה מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-20.

חתימה

28/1/15
תאריך

נספח 1

בהתאם להוראות סעיף 63א(א) לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט-1969, אני הח"מ
מ.א.י.א.י. ת.ז. 250030, חבר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20 מטעם סיעת
מצרף בזאת את חתימתי לבקשתם דלעיל של ח"כ אלכס מילר ואחרים לוועדת הבחיר
המרכזית לכנסת ה-20, לקבוע כי חברת הכנסת חנין זועבי מנועה מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-20.

חתימה

2/1/15
תאריך

נספח 1

בהתאם להוראות סעיף 63א(א) לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט-1969, אני הח"מ
זכי ארן, ת.ז. 024048394, חבר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20 מטעם סיעת
ב/יכ"ק, מצרף בזאת את חתימתי לבקשתם דלעיל של ח"כ אלכס מילר ואחרים לוועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20, לקבוע כי חברת הכנסת חנין זועבי מנעה מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-20.

חתימה

28/7/24
תאריך